

**Пояснювальна записка
до рішення Громадської ради при Дніпровській районній в місті Києві державній
адміністрації про формування місцевого самоврядування в місті Києві.**

Київ є відображенням зразка моделі самоврядування, яку запропонувала українському суспільству влада, а поглиблення процесів централізації влади, під гаслами передачі влади територіальним громадам, свідчить про намагання побудувати в країні державний неофеодалізм партійно - олігархічного типу.

З метою формування європейської моделі реального місцевого самоврядування в місті Києві киянами, членами територіальної громади району необхідно ініціювати проведення місцевого референдуму територіальної громади району з формування територіальної громади Дніпровського району м. Києва як суб'єкта публічного права, власника комунального майна, щодо утворення районної у місті ради та наділення її відповідними повноваженнями щодо управління майном комунальної власності району

Правові підстави стосовно відновлення районних рад:

1. Рішення Київської міської ради від 23 липня 2015 №787/1651, яким встановлено, що управління районами в місті Києві здійснюється районними у місті Києві радами.
2. Дане рішення є підтвердженням територіальної громади району. До того ж згідно з частиною першою статті 133 Конституції України райони в місті Києві є адміністративно-територіальними одиницями, які є складовою міста Києва як адміністративно-територіальної одиниці.
3. Конституція України передбачила можливість встановлення законом особливостей здійснення виконавчої влади і місцевого самоврядування як у місті Києві, так і в районах міста, порівняно із загальним порядком здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування в інших адміністративно-територіальних одиницях відповідно до законів України "Про місцеве самоврядування в Україні"
4. Згідно з частиною другою статті 118, частиною другою статті 140 Конституції України особливості здійснення виконавчої влади і місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі як містах зі спеціальним статусом (частина третя статті 133) визначаються окремими законами України.

Правові підстави для формування територіальної громади суб'єкта публічного права та створення нею районної в місті ради за результатами місцевого референдуму:

1. ЄВРОПЕЙСЬКА ХАРТІЯ місцевого самоврядування (Ратифікована ВР України. Дата набрання чинності для України 01.01.1998)
Держави - члени Ради Європи, які підписали цю Хартію,...

стверджуючи, що із цього випливає необхідність існування органів місцевого самоврядування, які мають створені на демократичній основі органи, уповноважені приймати рішення, і широку автономію щодо своїх повноважень, шляхи і засоби здійснення цих повноважень, а також ресурси, необхідні для їх виконання,

- **Місцеве самоврядування означає право і спроможність** органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою публічних справ, під власну відповідальність, в інтересах місцевого населення.

Це право (*коментар: мається на увазі територіальна громада*) здійснюється радами або зборами, члени яких вільно обираються таємним голосуванням на основі прямого, рівного, загального виборчого права і які можуть мати підзвітні їм виконавчі органи. Це положення жодним чином не заважає використанню зборів громадян, **референдумів чи будь-якої іншої форми прямої участі громадян, якщо це дозволяється законом.**

2. Конституція України

Стаття 38. Громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Стаття 69. Народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії.

Стаття 140. Місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста - **самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.**

Стаття 142. Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, **районів у містах**, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад.

Стаття 143. **Територіальні громади** села, селища, міста **безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що є в комунальній власності;** затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролюють їх виконання; затверджують бюджети відповідних адміністративно-територіальних одиниць і контролюють їх виконання; встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону; **забезпечують проведення місцевих референдумів та реалізацію їх результатів;** утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.

Стаття 145. Права місцевого самоврядування захищаються в судовому порядку.

3. Закон України «Про місцеве самоврядування»

Стаття 1. Основні терміни, використані в цьому Законі

Основні терміни, використані в цьому Законі, мають таке значення:

територіальна громада - жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є **самостійними адміністративно-територіальними одиницями**, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр;

адміністративно-територіальна одиниця - область, район, місто, **район у місті**, селище, село;

виконавчі органи рад - органи, які відповідно до Конституції України та цього Закону створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами;

право комунальної власності - право територіальної громади володіти, доцільно, економічно, ефективно користуватися і розпоряджатися на свій розсуд і в своїх інтересах майном, що належить їй, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування;

Стаття 5. Система місцевого самоврядування

2. У містах з районним поділом за рішенням територіальної громади міста або міської ради відповідно до цього Закону можуть утворюватися районні в місті ради. Районні в містах ради утворюють свої виконавчі органи та обирають голову ради, який одночасно є і головою її виконавчого комітету.

Стаття 7. Місцевий референдум

1. Місцевий референдум є формою вирішення територіальною громадою питань місцевого значення шляхом прямого волевиявлення.

2. Предметом місцевого референдуму може бути будь-яке питання, віднесене Конституцією України, цим та іншими законами до відання місцевого самоврядування.

4. Рішення, прийняті місцевим референдумом, є обов'язковими для виконання на відповідній території.

Стаття 16. Організаційно-правова, матеріальна і фінансова основи місцевого самоврядування

1. **Органи місцевого самоврядування є юридичними особами** і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

3. **Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування** є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, **що є у комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах**, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад.

4. Рішення про наділення міських рад правами щодо управління майном і фінансовими ресурсами, **які є у власності територіальних громад районів у містах, приймається на місцевих референдумах відповідних районних у містах громад**. У разі якщо територіальна громада району в місті внаслідок референдуму не прийме рішення про передачу права управління майном та фінансами відповідній міській раді, а територіальна громада міста або міська рада не **прийняла рішення про створення органів місцевого самоврядування районів у місті**, міська рада здійснює управління майном та фінансовими ресурсами, які є у власності територіальних громад районів у містах, та несе відповідальність перед громадою відповідного району у місті.

5. **Від імені та в інтересах територіальних громад права суб'єкта комунальної власності здійснюють відповідні ради.**

Стаття 41. Особливості повноважень районних у містах рад та їх виконавчих органів

1. Питання **організації управління районами в містах належать до компетенції міських рад.**

2. **Районні у містах ради (у разі їх створення) та їх виконавчі органи відповідно до Конституції та законів України здійснюють управління рухомим і нерухомим майном та іншими об'єктами, що належать до комунальної власності територіальних громад районів у містах**, формують, затверджують, виконують відповідні бюджети та контролюють їх виконання, а також здійснюють інші повноваження, передбачені цим Законом, в обсягах і межах, що визначаються міськими радами.

3. **Обсяг і межі повноважень районних у містах рад та їх виконавчих органів визначаються відповідними міськими радами за узгодженням з районними у містах радами з урахуванням загальноміських інтересів та колективних потреб територіальних громад районів у містах.**

4. Визначений міськими радами **обсяг повноважень районних у місті рад та їх виконавчих органів не може змінюватися міською радою без згоди відповідної районної у місті ради протягом даного скликання.**

Стаття 60. Право комунальної власності

1. **Територіальним громадам сіл, селищ, міст, районів у містах належить право комунальної власності** на рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, землю, природні ресурси, підприємства, установи та організації, в тому числі банки, страхові товариства, а також пенсійні фонди, частку в майні підприємств, житловий фонд, нежитлові

приміщення, заклади культури, освіти, спорту, охорони здоров'я, науки, соціального обслуговування та інше майно і майнові права, рухомі та нерухомі об'єкти, визначені відповідно до закону як об'єкти права комунальної власності, а також кошти, отримані від їх відчуження. Спадщина, визнана судом відумерлою, переходить у власність територіальної громади за місцем відкриття спадщини.

2. Підставою для набуття права комунальної власності є передача майна територіальним громадам безоплатно державою, іншими суб'єктами права власності, а також майнових прав, створення, придбання майна органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом.

5. Органи місцевого самоврядування від імені та в інтересах територіальних громад відповідно до закону здійснюють правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, в тому числі виконують усі майнові операції, можуть передавати об'єкти права комунальної власності у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, здавати їх в оренду, продавати і купувати, використовувати як заставу, вирішувати питання їхнього відчуження, визначати в угодах та договорах умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються та передаються у користування і оренду.

8. Право комунальної власності територіальної громади захищається законом на рівних умовах з правами власності інших суб'єктів. Об'єкти права комунальної власності не можуть бути вилучені у територіальних громад і передані іншим суб'єктам права власності без згоди безпосередньо територіальної громади або відповідного рішення ради чи уповноваженого нею органу, за винятком випадків, передбачених законом.

Стаття 79. Дострокове припинення повноважень сільського, селищного, міського голови

2. Повноваження сільського, селищного, міського голови можуть бути також достроково припинені, якщо він порушує Конституцію або закони України, права і свободи громадян, не забезпечує здійснення наданих йому повноважень.

6. Рішення про внесення пропозицій щодо відкликання

5) 400 осіб для відкликання міського голови міст Києва та Севастополя

7. На підтримку пропозиції про відкликання сільського, селищного, міського голови має бути зібрано кількість підписів, що перевищує кількість голосів, поданих за нього на місцевих виборах, за результатами яких він був обраний сільським, селищним, міським головою

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

Районні у містах ради після набрання чинності цим Законом здійснюють свої повноваження відповідно до закону. Обрання нового складу цих рад проводиться в порядку, що передбачається цим та іншими законами.

Рішення про проведення референдумів територіальних громад міст з районним поділом щодо утворення (неутворення) районних у містах рад відповідно до статті 5 цього Закону приймаються на вимогу не менш як однієї десятої членів цих громад або половини від загального складу депутатів відповідних міських рад. Рішення міських рад з цього питання приймаються з урахуванням думки районних у містах рад та членів територіальних громад цих міст. Рішення територіальних громад міст з районним поділом або міських рад із зазначеного питання повинні бути прийняті не пізніше як за шість місяців до дня проведення чергових виборів.

